

Jonas Trellelunds sidste leveaar.

Meddelt ved **Aagaat Daae.**

Om kjøbmand i Amsterdam og senere i Kjøbenhavn, assessor i admiralitetet, generaldirektør for salthandelen m. m. **J o n a s (J o n) T r e l l e l u n d** staar der i Biografisk lexikon, at han 1669 gik fallit og derefter rømte av landet, senere skjæbne ukjendt.

Det synes derfor at maatte have nogen interesse at faa yderligere oplysninger om ham, og saadanne findes i den saakaldte Husumske kirkekrønike av mag. **J o h a n M e l c h i o r K r a f f t**.

Med titel: Ein Zweyfaches Zwey-Hundert-Jähriges Jubel-Gedächtnis, Deren das Erste . . . in einer Predigt vorstellet Die Reformation . . . Das andere aber Eine völlige Historie des von dem sel. Luthero verdeutschen N. Testaments. . . Dem beygefüget ist Eine Zwey-Hundert-Jährige Husumische Kirchen- und Schul-Historie etc. etc. Hamburg 1723.

Efter denne bok hidsættes følgende om **J o n a s T r e l l e l u n d**, der i Husum kaldte sig **J o h a n T h a m s e n**. En borger og bokbinder her i staden, **D a v i d F r e y d a n c k**, der endnu lever, har fortalt mig, siger mag. **K r a f f t**, at i 1680 eller 1681 kom hid en fremmed mand, der kaldte sig **J o h a n T h a m s e n** og bad om logi, men da han selv ikke havde leilighed at huse ham, blev manden henvist til herberget **B r e m e r S c h l ü s s e l**, hvis vært paa grund av sin spillelidenskab blev kaldt **J o h a n D o p p e l e r**. Her boede nu **J o h a n T h a m s e n**, der havde været en anseet kjøbmand i Kjøbenhavn og hvis rette navn var **J o n a s T r e l l e l u n d**; hvilke grunde, der var aarsag til, at **J o n a s T r e l l e l u n d** havde forladt Kjøbenhavn, vidste hr. **F r e y d a n c k** ikke, men før han kom til Husum, havde han boet i **F r i e d r i c h s s t a d t**.

I Husum levede denne mand et meget roligt og tilbagetrukket liv, beskæftiget med at læse og bede; paa hans bord laa **B i b e l e n**, **J o h a n A r n d t** og andre postiller og andagtsbøger. Han kjendte ingen her og synes heller ikke at have søgt nogen, men efter nogen tids forløb blev der sagt, at denne mand ved bøn og paakaldelse av den treenige Guds navn kunde helbrede febersyke. Hans kurer lykkedes og han blev søgt av syke, blinde, døve, lamme kom did,

og ved bøn uten at bruke medicin, bleve de helbredede. Hans ry voksede, stadig strømmede der syke mennesker til ham, ja gaten utenfor herberget var næsten spærret ved de mange kjøretøier, der bragte syke til ham. Der fortælles endog, at en mand, der var »rasende« og maatte lænkes, blev ført til ham; han befalede, at lænkerne skulde tages av ham, bad med ham, og manden blev ganske rolig og gik frisk fra ham. Nu blev der paastaaet, at han var en troldmand, som øvede »sorte kunster«, og hertuginde M a r i a E l i s a b e t h forbød sine undersaatter at raadspørge denne mand oftere. Der blev avisskriveri om ham, og J o n a s T r e l l e l u n d, der nu selv blev syk, sendte bud efter D a v i d F r e y d a n c k om at ordne hans forhold til værten, der havde vist sig meget urimelig i sine fordringer, og gav ham nøkkelen til en kuffert, hvor hr. F r e y d a n c k fandt en pung med dukater og mange andre penge. Da nu regningen var bleven brakt til rimelige dimensioner, forlot J o n a s T r e l l e l u n d Husum og reiste til Friedrichsstadt, hvor han døde neppe en maanedes tid derefter.

Folkestemningen synes nu at have vendt sig, og vel paa grund av saavel derfor som avisskriveriet utstedte presteskabet i Husum følgende skrivelse:

»Wir Verordnere des Consistorii zu Husum bekennen hiemit: Demnach bis dahero ein unterschiedliches und fast wider einander laufendes Gerücht von Tit. Herrn J e a n T h a m s e n, sonsten dem so genannten frembden Mann, der sich der Krancken Genesung durch sein Gebet zu GOTT angenommen, und der A l t o n a i s c h e C o u r a n t i e r von einen unwahrhaften Referenten verleitet, ohne Grund und eingeholeten bessern Bericht, sich auf eine Gezeugniss hiesiges Ministerii in Husum, in einer ausgesprengten Zeitung, beruffen, worin er denselben zu seiner höchsten Verkleinerung beschrieben: So tragen wir das Vertrauen zu gemeldetem C o u r a n t i e r, der mit Unwahrheit verleitet, er werde sich Christlich und bedachtsam selbst zu corrigiren wissen.

Jedoch müssen wir bekennen, nachdem er von dem 10. Dec. vorigen, bis dato in dem Majum dieses lauffenden Jahres, sich bey uns i n c o g n i t o aufgehalten und wir seine Lehre, Leben und Wandel fleissig untersucht, nicht anders verspüren können, darin dasz er ein verständiger, Gottesfürchtiger Mann sey, der seine Zeit mit Beten und Lesen in der Bibel, in des sel. Johann Arendts, Joseph Hallens, M ü l l e r i und andere gottseligen T h e o l o g e n geistreichen Schriften zubringet, auch weiteren Verdrusz zu evitiren, auf freundliche Erinnerung solcher beruffener Curen sich bescheidenlich eine Zeithero enthalten, haben auch nicht erfahren können, dass er einigen verdächtigen Anhang gesucht,

sondern stille und eingezogen gelebet. Dahero wir dieses zu Christl. Rettung seiner und der Seinigen Ehren, und aller Wahrheit zu steuern attestiren wollen unter unser Hand und Pitschaft.

Gegeben in Husum, d. 11. Maji Anno 1681.

M. Martinus Holmer. · Simon Rechelius. Petrus Nicolai.

Mag. K r a f f t siger, at han selv har talt med den nu avdøde pastor R e c h e l i u s, der var hans kollega og »antecessore im pastorate«, der bekræftede sine uttalelser her, og at der i 1687 blev trykt et skrift, »von zwey und einen halben Bogen«, hvor denne attest findes med titel: »Kurtzer und gründlicher Bericht von zweyer Kaufleute Wunder-Glauben: der Erste Nahmens Johann Thamsen wie durch dessen und der Krancken eiferiges Gebet zu GOTT dem Almächtigen viel Menschen sind gesund worden in Husum nahe bey Hamburg gelegen. Der andere Gürger Frese, wie derselbe eine eisernen Ring im Nahmen JESU glüend aus dem Feuer genommen ... etc.«
